

Ware Christelijke Religie – Hoofdstuk 4

DE HEILIGE SCHRIFT OF HET WOORD VAN DE HEER.

- Nr. Inhoud:*
- 189 *De Heilige Schrift of het Woord is het Goddelijk Ware zelf.*
- 193 *Er is in het Woord een geestelijke zin, tot nu toe onbekend.*
- 210 *De letterlijke zin van het Woord is de basis, de samenhouder en bevatter van de geestelijke en hemelse zin ervan.*
- 214 *Het Goddelijk Ware in de zin van de letter van het Woord, is in zijn volheid, in zijn heiligheid en in zijn macht.*
- 225 *De leer van de Kerk moet vanuit de zin van de letter van het Woord worden geput en hierdoor bevestigd worden.*
- 234 *Door de zin van de letter van het Woord is er verbinding met de Heer en vergezelschapping met de engelen.*
- 240 *Het Woord is in alle hemelen en daaruit is de wijsheid van de engelen.*
- 243 *De Kerk is uit het Woord en zij is bij de mens van dien aard als zijn verstand van het Woord is.*
- 248 *Er is in de afzonderlijkheden van het Woord een huwelijk van de Heer met de Kerk en vandaar een huwelijk van het goede en het ware.*
- 254 *Uit de zin van de letter van het Woord kunnen ketterijen gehaald worden, maar het is schadelijk deze te bevestigen.*
- 261 *De Heer heeft in de wereld alle dingen van het Woord vervuld en is daardoor het Woord, dat wil zeggen, het Goddelijk ware, ook in laatsten geworden.*
- 264 *Er was vóór dit Woord, dat heden ten dage in de wereld is, een Woord dat verloren ging.*
- 267 *Er is door het Woord ook licht voor hen die buiten de Kerk zijn en het Woord niet hebben.*
- 273 *Indien het Woord er niet was, zou niemand iets weten van God, de hemel en de hel, en van het leven na de dood, en nog minder van de Heer.*

DE HEILIGE SCHRIFT OF HET WOORD VAN DE HEER.

I. De Heilige Schrift of het Woord is het Goddelijk Ware zelf.

189. Het is in de mond van allen, dat het Woord uit God is, dat het op Goddelijke wijze is ingegeven, en vandaar heilig is.

Toch heeft men tot nu toe niet geweten, waar in het Woord dat Goddelijke gelegen is; want het Woord verschijnt in de letter als een gewoon geschrift, van een vreemde stijl, niet verheven noch schitterend, zoals naar de schijn de geschriften van deze eeuw.

Hierdoor komt het, dat de mens die de natuur als God of die meer dan God vereert, en vandaar vanuit zichzelf en vanuit zijn eigene, en niet vanuit de hemel uit de Heer denkt, gemakkelijk in dwaling over het Woord en in de verachting daarvan kan vallen, en, wanneer hij het leest, bij zichzelf kan zeggen: ‘Wat is dit; wat is dat; is dit Goddelijk; kan God die oneindige wijsheid heeft, zo spreken; waar ligt het heilige van het Woord, en waarvandaan komt het anders dan van een godsdienstigheid en van de daaruit voortvloeiende overreding?’

190. Maar wie zo denkt, neemt niet in overweging, dat Jehovah de Heer, die de God is van hemel en aarde, het Woord gesproken heeft door Mozes en de profeten en dat het vandaar niet anders dan het Goddelijk ware kan zijn, want hetgeen Jehovah de Heer Zelf spreekt, is dit ware.

Hij bedenkt evenmin, dat de Heer de zaligmaker, die dezelfde is als Jehovah, het Woord gesproken heeft bij de evangelisten; vele dingen vanuit eigen mond en de overige vanuit de geest van Zijn mond, die de Heilige Geest is, door zijn twaalf apostelen.

Vandaar komt het, dat Hijzelf zegt, dat in Zijn woorden Geest en Leven is, en dat Hij het Licht is dat verlicht, en dat Hij de Waarheid is, hetgeen duidelijk blijkt uit de volgende plaatsen: ‘Jezus zei: De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven’, (Johannes 6:63); ‘Jezus zei tot de vrouw aan de fontein van Jakob; indien u de gave Gods wist, en wie Hij is die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zo zoudt u van Hem begeerd hebben, en Hij zou u levend water gegeven hebben; zo wie gedronken zal hebben van het water dat Ik hem geven zal, die zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water dat Ik geven zal, zal in hem worden een fontein van water, springende in het eeuwige leven’, (Johannes 4:6,10,11,14).

Door de fontein van Jakob wordt het Woord aangeduid, zoals ook in (Deuteronomium 33:28); vandaar dan ook, dat de Heer, aangezien Hij het Woord is, daar zat, en met de vrouw sprak; en door het levende water wordt het ware van het Woord aangeduid.

‘Jezus zei: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke; die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn buik vloeien’, (Johannes 7:37,38).

‘Petrus zei tot Jezus: Gij hebt de woorden van het eeuwige leven’, (Johannes 6:68); ‘Jezus zei: De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, Mijn woorden zullen niet voorbijgaan’, (Marcus 13:31).

Dat de woorden van de Heer de Waarheid en het Leven zijn, komt, omdat Hijzelf de Waarheid en het Leven is, zoals Hij leert bij Johannes: ‘Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven’, (Johannes 14:6); en bij dezelfde: ‘In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; in Hem was het leven, en het leven was het licht der mensen’, (Johannes 1:1,2,3,4).

Onder het Woord wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware, waarin alleen het leven is en het licht is.

Vandaar komt het, dat het Woord, dat úit de Heer is, en dat de Heer ís, wordt genoemd: ‘Fontein van de levende wateren’, (Jeremia 2:13; 17:13; 31:9).

‘Fontein des Heils’, (Jesaja 12:2,3).

‘Fontein’, (Zacharia 13:1), en ‘Rivier van het water des levens’, (Openbaring 22:1); en er wordt gezegd, dat ‘het Lam, hetwelk in het midden van de troon is, hen zal weiden tot levende fonteinen der wateren’, (Openbaring 7:17).

Behalve in andere plaatsen, waar het Woord ook wordt genoemd, 'Heiligdom en Tabernakel' waarin de Heer met de mens woont.

191. Maar de natuurlijke mens kan hierdoor toch niet overtuigd worden, dat het Woord het Goddelijk Ware zelf is, waarin de Goddelijke Wijsheid en het Goddelijk Leven is, want hij beschouwt het naar de stijl, waarin hij deze dingen niet ziet.

Maar de stijl van het Woord is de Goddelijke stijl zelf, waarmee geen andere stijl, hoe verheven en voortreffelijk die ook verschijnt, vergeleken kan worden.

De stijl van het Woord is van dien aard, dat het heilig is in elke zin en in elk woord, ja zelfs in sommige plaatsen in de letters zelf.

Vandaar verbindt het Woord de mens met de Heer, en opent het de hemel.

Er zijn twee dingen die uit de Heer voortgaan, de Goddelijke liefde en de Goddelijke wijsheid, of wat hetzelfde is, het Goddelijk goede en het Goddelijk ware; het Woord is in zijn wezen deze beide.

En aangezien het, zoals gezegd werd, de mens met de Heer verbindt en de hemel opent, vult het Woord de mens met de goedheden van de liefde en met de waarheden van de wijsheid: zijn wil met de goedheden van de liefde, en zijn verstand met de waarheden van de wijsheid; vandaar heeft de mens het leven door het Woord.

Men dient echter goed te weten, dat alleen diegenen uit het Woord het leven hebben, die het lezen met het doel, om daaruit Goddelijke waarheden als uit haar bron te putten, en tevens met het doel, om de daaruit geputte waarheden op het leven toe te passen. Het tegendeel geschiedt bij hen, die het Woord alleen lezen met het doel, om eerbewijzen te oogsten en de wereld te winnen.

192. Elk mens, die niet weet, dat er in het Woord een bepaalde geestelijke zin is gelegen, zoals de ziel in het lichaam is, kan over het Woord naar niets anders oordelen dan naar de zin van de letter; terwijl toch die zin is als een schrijn, die kostbaarheden bevat, welke de geestelijke zin ervan zijn.

Wanneer men daarom deze innerlijke zin niet kent, zo kan men over de Goddelijke Heiligheid van het Woord niet anders oordelen, dan als over een kostbare steen naar de moedersteen, die hem insluit, en er soms als een gewone steen uitziet, of als over een kastje, gemaakt uit jaspis, lapis lazuli, amiant of mariaglas, of agaat, waarin in hun volgorde, diamanten, robijnen, sardonyxen, oosterse topazen en dergelijke liggen.

Zolang men dit niet weet, is het niet te verwonderen, dat het kastje niet hoger wordt geschat dan naar de waarde van het materiaal, dat zich aan het oog voordoet.

Zo is het ook gesteld met het Woord naar de zin van zijn letter.

Opdat daarover de mens niet in twijfel zal zijn, dat het Woord Goddelijk en allerheiligst is, werd mij uit de Heer de innerlijke zin daarvan geopenbaard.

Deze is in wezen geestelijk en is gelegen in de uitwendige zin, die natuurlijk is, zoals de ziel in het lichaam.

Deze zin is de geest die de letter levend maakt.

Daarom kan die zin getuigen van de Goddelijkheid en van de heiligheid van het Woord, en ook de natuurlijke mens overtuigen, zo hij overtuigd wil worden.

II. Er is in het Woord een geestelijke zin die tot nu toe onbekend is.

193. Wie erkent en beaamt het niet, wanneer er gezegd wordt, dat het Woord, aangezien het Goddelijk is, in zijn schoot geestelijk is? Maar wie heeft tot dusver geweten, wat het geestelijke is, en waar dit in het Woord verborgen ligt? Wat echter het geestelijke is, zal in een gedenkwaardigheid na dit hoofdstuk onthuld worden; en waar dit in het Woord verborgen ligt, zal men zien in hetgeen nu volgt.

Dat het Woord in zijn schoot geestelijk is, komt omdat het uit Jehovah de Heer is neergedaald en door de engelenhemelen is heengegaan, en het Goddelijke zelf, dat in zichzelf onuitsprekelijk en onwaarneembaar is, bij zijn neerdaling werd aangepast aan de gewaarwording van de engelen, en tenslotte aan de gewaarwording van de mensen.

Vandaar komt de geestelijke zin, die binnen in de natuurlijke ligt, zoals de ziel in de mens, de gedachte van het verstand in de spraak en de aandoening van de wil in de handeling.

En indien het veroorloofd is, een vergelijking te maken met zulke dingen, als voor de ogen in de natuurlijke wereld verschijnen, zo is de geestelijke zin in de natuurlijke zin, zoals de gezamenlijke hersenen binnen haar hersenvliezen of matres, of als de takken van de bomen binnen hun schorsen en basten, of zoals alle dingen voor de verwekking van een kuiken binnen de schaal van het ei, enzovoort.

Maar dat zo'n geestelijke zin van het Woord in de natuurlijke zin daarvan is gelegen, heeft tot dusver niemand vermoed, en daarom is het noodzakelijk dat deze verborgenheid, welke op zichzelf alle tot nu toe ontdekte verborgenheden te boven gaat, voor het verstand aan de dag treedt, hetgeen geschieden zal door de uiteenzetting in de volgende orde:

1. Wat de geestelijke zin is.
2. Deze zin is in alle en elk van de dingen van het Woord.
3. Het is vanuit deze zin, dat het Woord Goddelijk geïnspireerd is en in elk woord heilig.
4. Deze zin was tot dusver onbekend.
5. Hij zal voortaan aan niemand gegeven worden, tenzij aan hem die uit de Heer in echte waarheden is.
6. Wonderbaarlijkheden ten aanzien van het Woord, die voortkomen uit de geestelijke zin ervan.

Deze dingen zullen nu afzonderlijk ontwikkeld worden.

194. 1. Wat is de geestelijke zin.

De geestelijke zin is niet die zin, die uit de zin van de letter van het Woord opblijkt, wanneer iemand het Woord bestudeert en uitlegt om het een of ander dogma van de Kerk te bevestigen.

Die zin kan de letterlijke of kerkelijke zin van het Woord worden genoemd.

Maar de geestelijke zin verschijnt niet in de zin van de letter; die is daar binnenin, zoals de ziel in het lichaam, zoals de gedachte van het verstand in de ogen en zoals de aandoening van de liefde in het gelaat.

Deze zin voornamelijk maakt, dat het Woord geestelijk is, niet slechts voor de mensen, maar ook voor de engelen; daarom heeft het Woord door die zin verbinding met de hemelen.

Aangezien het Woord innerlijk geestelijk is, werd het in louter overeenstemmingen geschreven; en hetgeen in overeenstemmingen geschreven is, is in de laatste zin geschreven in zo'n stijl als die bij de profeten, evangelisten en in de Openbaring, welke, hoewel hij gewoon lijkt, niettemin de Goddelijke Wijsheid en alle wijsheid van de engelen in zich verbergt.

Wat overeenstemming is, kan men zien in het werk 'Hemel en Hel', uitgegeven in Londen in 1758, alwaar gehandeld werd over de 'overeenstemmingen van alle dingen van de hemel met alle dingen van de mensen', (nr. 87 tot 102); en over 'de overeenstemming van alle dingen van de hemel met alle dingen van de aarde', (nr. 103 tot 115); en verder zal men het zien uit de voorbeelden, die hieronder uit het Woord moeten worden aangevoerd.

195. Uit de Heer gaan voort, achtereenvolgens: het Goddelijk Hemelse, het Goddelijk Geestelijke en het Goddelijk Natuurlijke.

Het Goddelijk Hemelse wordt al datgene genoemd, wat uit Zijn Goddelijke Liefde voortgaat, en al dit is het Goede.

Het Goddelijk Geestelijke wordt al datgene genoemd wat uit Zijn Goddelijke Wijsheid voortgaat, en al dit is het Ware.

Het Goddelijk Natuurlijke is uit beide, het is de samenvatting daarvan in laatste.

De engelen van het hemelse rijk, vanuit wie de derde of hoogste hemel is, zijn in het Goddelijke dat uit de Heer voortgaat en dat het hemelse wordt genoemd, want zij zijn in het goede van de liefde uit de Heer.

De engelen van het geestelijk rijk van de Heer, vanuit wie de tweede of middelste hemel is, zijn in het Goddelijke dat uit de Heer voortgaat, dat het geestelijke wordt genoemd, want zij zijn in de Goddelijke wijsheid uit de Heer.

De engelen van het natuurlijk rijk van de Heer, vanuit wie de eerste of laagste hemel is, zijn in het Goddelijke dat uit de Heer voortgaat, dat het Goddelijk natuurlijke wordt genoemd, en zij zijn in het geloof van de naastenliefde uit de Heer.

De mensen van de Kerk echter zijn overeenkomstig hun liefde, wijsheid en geloof in een van die rijken, en in welk rijk zij zijn, in dat rijk komen zij ook na de dood.

Van dien aard als de hemel is, van dien aard is ook het Woord van de Heer: in de laatste zin ervan is het natuurlijk, in de innerlijke zin is het geestelijk, en in de binnenste zin hemels, en in elke zin Goddelijk.

Vandaar is het aangepast aan de engelen van de drie hemelen, alsmede aan de mensen.

196. 2. De geestelijke zin is in alle en elk van de dingen van het Woord.

Dit kan men het beste uit voorbeelden zien, welke de volgende zijn: Johannes zegt in de Openbaring: 'Ik zag de hemel geopend; en ziet, een wit paard, en die op hetzelfde zat, was genaamd Getrouw en Waar; die in gerechtigheid oordeelt en krijg voert.

En Zijn ogen waren als een vlam van vuur; en op Zijn hoofd waren vele diademen; Hij had een naam geschreven, die niemand weet dan Hijzelf.

En Hij was bekleed met een kleed, dat met bloed geverfd was; en Zijn naam wordt genoemd 'het Woord Gods'.

Zijn heirlegers in de hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn lijnwaad.

Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dij de naam geschreven 'Koning der koningen, en Heer der heren'.

Ik zag verder een engel, staande in de zon, die riep met een grote stem: Komt en vergadert u tot het grote avondmaal, opdat gij eet de vlezten der koningen, en de vlezten der oversten over duizend, en de vlezten der sterken en de vlezten der paarden en van degenen die daarop zitten, en de vlezten van alle vrijen en dienstknechten, en kleinen en groten', (Openbaring 19:11 tot 18).

Wat deze woorden betekenen, kan niemand zien, tenzij uit de geestelijke zin van het Woord, en niemand kan de geestelijke zin zien, tenzij uit de wetenschap van de overeenstemmingen; want alle woorden zijn overeenstemmingen en geen enkel woord is leeg.

De wetenschap van de overeenstemmingen leert, wat het witte paard betekent; wat Hij die daarop zat; wat ogen, die als een vlam van vuur waren; wat de diademen die op Zijn hoofd waren; wat het met bloed geverfde kleed; wat het witte fijn lijnwaad, waarmee die van Zijn heirleger in de hemel bekleed waren; wat de engel staande in de zon; wat het grote avondmaal, waarheen zij kwamen en vergaderd werden; voorts wat de vlezten van koningen en oversten over duizend, en van vele anderen die zij eten zouden.

Wat deze dingen echter afzonderlijk in de geestelijke zin betekenen, kan men in de 'Onthulde Openbaring', nrs 820 tot 838 lezen, alsmede in het werkje 'over het Witte Paard'; daarom wordt er hier vanaf gezien deze dingen verder te verklaren.

Daar werd aangetoond dat de Heer hier wordt beschreven ten aanzien van het Woord, en dat onder Zijn ogen, die als een vlam van vuur waren, de Goddelijke Wijsheid van Zijn Goddelijke Liefde wordt verstaan; en dat onder de diademen die op Zijn hoofd waren, en onder de naam die niemand

weet dan Hijzelf, worden verstaan de Goddelijke waarheden van het Woord uit Hem, en dat niemand ziet, van welke aard het Woord in de geestelijke zin is, dan de Heer en hij aan wie Hij het openbaart.

Voorts, dat onder het met bloed geverfd kleed de natuurlijke zin van het Woord wordt verstaan, die de zin van zijn letter is, en die geweld is aangedaan.

Dat het het Woord is, dat hier op deze wijze wordt beschreven, blijkt duidelijk, want er wordt gezegd: Zijn naam wordt het Woord Gods genoemd.

Dat het de Heer is die bedoeld wordt, komt ook duidelijk uit, want er wordt gezegd, dat de naam van Hem die op het witte paard zat, was: 'Koning der koningen en Heer der heren', evenals in, (Openbaring 17:14), waar gezegd wordt: En het Lam zal hen overwinnen, want Hij is de Heer der heren en de Koning der koningen.

Dat de geestelijk zin van het Woord geopend moet worden aan het einde van de Kerk, wordt niet alleen aangeduid door hetgeen over het witte paard en Hem die daarop zat, werd gezegd, maar ook door het grote avondmaal, waartoe door de in de zon staande engel allen werden uitgenodigd om te komen en te eten de vlezen der koningen en van de oversten over duizend, enz., waardoor de toe-eigening van alle goedheden uit de Heer wordt aangeduid.

Al de uitdrukkingen hier zouden lege woorden zijn en zonder geest en leven, indien er geen geestelijke zin er binnenin was, zoals de ziel in het lichaam.

197. In de Openbaring wordt het Nieuwe Jeruzalem als volgt beschreven: 'Dat in haar een licht was de allerkostbaarste steen gelijk, als de steen jaspis, blinkend gelijk kristal.

Dat zij had een grote en hoge muur, hebbende twaalf poorten, en op de poorten twaalf engelen, en de namen geschreven van de twaalf stammen van de zonen Israëls.

Dat de muur was 144 ellen, welke de maat eens mensen is, dat is, eens engel; en dat de bouw van haar muur was jaspis, en zijn fundamenten van allerlei kostbaar gesteente, van jaspis, saffier, chalcedon, smaragd, sardonix, sardius, chrysoliet, beryl, topaas, chrysopraas, hyacinth en amethyst.

Dat de poorten twaalf paarden waren.

Dat de stad zelf zuiver goud was, gelijk zuiver glas; en dat zij vierkant was, de lengte, de breedte, en de hoogte even gelijk, 12000 stadiën', (Openbaring 21) behalve tal van dingen meer.

Dat al deze dingen geestelijk moeten worden verstaan, kan hieruit blijken, dat met het Nieuwe Jeruzalem de Nieuwe Kerk wordt bedoeld, die uit de Heer moet worden gesticht, zoals in, 'de Onthulde Openbaring' nr. 880 werd aangetoond; en aangezien daar met Jeruzalem de Kerk wordt aangeduid, zo volgt hieruit, dat alle dingen die daarover als stad worden gezegd, over haar poorten, over haar muur, over de fundamenten van de muur, voorts over de afmetingen, een geestelijke zin bevatten, want de dingen die tot de Kerk behoren, zijn geestelijke dingen.

Wat deze dingen echter betekenen, werd in 'de Onthulde Openbaring', nrs. 896 tot 925 aangetoond, daarom zou een nadere verklaring overbodig zijn.

Het is genoeg wanneer men daaruit weet, dat er een geestelijke zin gelegen is in elke bijzonderheid van haar beschrijving, zoals de ziel in het lichaam, en dat men zonder die zin niets van wat tot de Kerk behoort zou verstaan in de dingen die hier geschreven staan, zoals dat deze stad van zuiver goud was, haar poorten van paarden, de muur van jaspis, de fundamenten van de muur van kostbare stenen; dat de muur 144 ellen was, welke de maat eens mensen, dat is, eens engels is; en dat de stad een lengte, breedte en hoogte had van 12000 stadiën, behalve tal van andere dingen.

Wie echter uit de wetenschap van de overeenstemmingen de geestelijke zin weet, die verstaat deze dingen, zoals dat de muur en zijn fundamenten de leerstellingen van die Kerk vanuit de zin van de letter van het Woord betekenen; en dat de getallen 12, 144, 12000 alle dingen van de Kerk betekenen, of de waarheden en goedheden daarvan in één samenvatting.

198. Waar de Heer voor Zijn discipelen spreekt over 'de voleinding der eeuw', welke de laatste

tijd van de Kerk is, daar zegt Hij aan het einde van de voorspellingen omtrent haar achtereenvolgende veranderingen van staat: ‘Terstond na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden, de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen van de hemel vallen, en de krachten van de hemelen zullen bewogen worden.

En alsdan zal in de hemel verschijnen het teken van de Zoon des Mensen; en dan zullen al de stammen van de aarde wenen, en zullen de Zoon des Mensen zien, komende in de wolken van de hemel, met kracht en grote heerlijkheid.

En Hij zal engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid, en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het ene uiterste van de hemelen tot het andere ervan’, (Mattheüs 24:29,30,31).

Hieronder wordt in de geestelijke zin niet verstaan, dat zon en maan verduisterd zouden worden, dat de sterren van de hemel zouden vallen, en dat het teken van de Heer in de hemelen zou verschijnen, en dat men Hem in de wolken zou zien en tevens engelen met bazuinen; maar onder elk van die woorden worden geestelijke dingen verstaan die tot de Kerk behoren, en waarover de staat op het einde ervan gesproken werd.

Want in de geestelijke zin wordt onder de zon, die verduisterd zal worden, de liefde tot de Heer verstaan; onder de maan die haar schijnsel niet geven zal, wordt het geloof in Hem verstaan; onder de sterren die van de hemel zullen vallen, worden de erkentissen van het ware en goede verstaan; onder het teken van de Zoon des Mensen in de hemel, wordt de verschijning van het Goddelijk Ware in het Woord uit Hem verstaan; onder de stammen van de aarde, die zullen wenen, wordt verstaan het ontbreken van al het ware, dat van het geloof is, en van al het goede dat van de liefde is; onder de komst van de Zoon des Mensen in de wolken van de hemel met kracht en heerlijkheid, wordt verstaan de tegenwoordigheid van de Heer in het Woord, en openbaring; door de wolken van de hemel wordt de zin van de letter van het Woord aangeduid, en door de heerlijkheid de geestelijke zin van het Woord; onder de engelen met een bazuin van groot geluid wordt de hemel verstaan, vanwaar het Goddelijk Ware komt; onder het bijeenvergaderen van de uitverkorenen uit de vier winden van het uiterste van de hemelen tot het uiterste ervan, wordt verstaan een nieuwe hemel en een nieuwe kerk uit hen, die geloof in de Heer hebben en naar Zijn geboden leven.

Dat geen verduistering van zon en maan bedoeld wordt, noch het neervallen van de sterren op aarde, blijkt duidelijk uit de profeten, bij wie dergelijke dingen gezegd worden ten aanzien van de staat van de Kerk, wanneer de Heer in de wereld zal komen, zoals bij Jesaja: ‘Zie, de dag van Jehovah zal komen, gruwelijk, en met ontsteking van de toorn; de sterren van de hemelen en hun gesternten zullen haar licht niet laten lichten; de zon zal verduisterd worden in haar opgang, en de maan zal haar schijnsel niet laten lichten; Ik zal over de wereld de boosheid bezoeken’, (Jesaja 13:9,10,11).

Bij Joël: ‘De dag van Jehovah komt, een dag van duisternis en donkerheid; de zon en maan zullen zwart worden en de sterren zullen hun glans intrekken’, (Joël 2:1,2,10; 3:15).

Bij Ezechiël: ‘Ik zal de hemelen bedekken, en de sterren zwart maken; Ik zal de zon met een wolk bedekken en de maan zal haar schijnsel niet laten lichten; alle lichtende lichten zal Ik verduisteren, en Ik zal duisternis geven over het land’, (Ezechiël 32:7,8).

Onder ‘de dag van Jehovah’, wordt de komst van de Heer verstaan, die plaats vond, toen er niet langer enig goede van de liefde en enig ware van het geloof in de Kerk over was, en niet enige erkentenis van de Heer; daarom wordt het een dag van duisternis en donkerheid genoemd.

199. Dat de Heer, toen Hij in de wereld was, in overeenstemmingen sprak, dus ook geestelijk als Hij natuurlijk sprak, kan uit Zijn gelijkenissen blijken, waarvan elk woord afzonderlijk een geestelijke zin bevat.

Als voorbeeld diene de gelijkenis over de tien maagden.

Hij zei: ‘Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan tien maagden, welke haar lampen namen, en uitgingen de bruidegom tegemoet.

Vijf van haar waren voorzichtig, maar vijf waren dwaas.

Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich, maar de voorzichtigen namen olie in haar lampen.

Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig en vielen in slaap.

Maar te middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit, hem tegemoet.

Toen ontwaakten al deze maagden, en bereidden haar lampen.

Maar de dwazen zeiden tot de voorzichtigen: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit.

Maar de voorzichtigen antwoordden, zeggende: Opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij; gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelf.

Terwijl zij echter heengingen om te kopen, kwam de bruidegom; en die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en de ingang werd gesloten.

En tenslotte kwamen ook de overige maagden, zeggende: Heer, heer, doe ons open, maar hij antwoordende, zei: Voorwaar zeg ik u: Ik ken u niet, (Mattheüs 25:1 tot 12).

Dat in elk van deze woorden een geestelijke zin is gelegen, en vandaar het heilig Goddelijke, ziet alleen hij, die weet, dat er een geestelijke zin bestaat, en van welke aard deze is.

In de geestelijke zin wordt onder het 'rijk der hemelen' de hemel en de kerk verstaan; onder de bruidegom de Heer; onder de bruiloft het huwelijk van de Heer met de hemel en de kerk door het goede van de liefde en het ware van het geloof; onder maagden zij die tot de kerk behoren; onder tien, allen; onder vijf, enig deel, onder de lampen de dingen die tot het geloof behoren; onder de olie de dingen, die tot het goede van de liefde behoren; onder slapen en ontwaken, het leven van de mens in de wereld, dat natuurlijk is, en zijn leven na de dood, dat geestelijk is; onder kopen zich verwerven; onder gaan tot de verkopers en olie kopen, zich van anderen het goede van de liefde verwerven na de dood; en aangezien men het zich dan niet meer verwerft, daarom werd, hoewel zij met lampen en met gekochte olie aan de ingang kwamen, waar de bruiloft was, toch door de bruidegom tot hen gezegd: 'Ik ken u niet'.

De reden hiervan is deze, dat de mens na het leven in de wereld zo blijft als hij in de wereld geleefd heeft.

Hieruit blijkt duidelijk, dat de Heer in louter overeenstemmingen gesproken heeft, en dit omdat Hij uit het Goddelijke sprak, dat in Hem en het Zijne was.

Aangezien de maagden hen betekenen, die van de kerk zijn, wordt zo vaak in het profetische Woord gesproken van maagd en dochter van Zion, van Jeruzalem, van Jehudah, van Israël; en aangezien olie het goede van de liefde betekent, werden alle heilige dingen van de kerk met olie gezalfd.

Zo is het ook met de andere gelijkenissen gesteld, en met alle woorden, die de Heer gesproken heeft. Vandaar komt het dat de Heer zegt, dat Zijn woorden geest en leven zijn, (Johannes 6:63).

200. III. Het is vanuit de geestelijke zin, dat het Woord Goddelijk geïnspireerd is, en in elk woord heilig.

In de Kerk wordt gezegd dat het Woord heilig is, en dit, omdat Jehovah de Heer het gesproken heeft. Maar aangezien het heilige daarvan in de naakte zin van de letter niet verschijnt, bevestigt diegene, die daardoor eenmaal aan de heiligheid ervan twijfelt, zich daarna, wanneer hij het Woord leest, in die twijfel door tal van dingen.

Hij zegt dan tot zichzelf: 'Is dit heilig? Is dit Goddelijk?' Opdat nu een dergelijke gedachte niet bij velen zal invloeden en naderhand aan kracht zal toenemen, en als gevolg daarvan het Woord als een nietswaardig geschrift verworpen zal worden, en daardoor de verbinding met de Heer met die mens te gronde gaat, heeft het de Heer behaagd, de geestelijke zin daarvan nu te openbaren, met het doel dat men zal weten, waar het heilig Goddelijke in het Woord verborgen ligt.

Maar voorbeelden mogen dit verduidelijken.

In het Woord wordt nu eens over Egypte gehandeld, dan weer over Aschur, dan over Edom, over Moab, over de zonen Ammons, over de Filistijnen, over Tyrus en Zidon, over Gog, en wie niet weet,

dat door deze namen dingen van de hemel en van de Kerk worden aangeduid, kan in dwaling worden gebracht, dat het Woord veel handelt over volken en natiën, en maar weinig over de hemel en de Kerk, dus veel over wereldse en weinig over hemelse dingen.

Wanneer hij echter weet wat daardoor wordt aangeduid of door de genoemde namen, zo kan hij van die dwaling weer tot de waarheid worden teruggebracht.

Zo is het ook gesteld wanneer hij in het Woord ziet, dat daar zo vaak melding wordt gemaakt van: tuinen, bossen, wouden, voorts van bomen, zoals: de olijfboom, de wijnstok, ceder, populier, eik, en dat zo vaak sprake is van: lam, schaap, bok, kalf, os, en ook van: bergen, heuvels, dalen en van fonteinen, rivieren, wateren daar, en tal van dergelijke dingen meer.

Hij die niets weet over de geestelijke zin van het Woord, kan niet anders geloven, dan dat het alleen die dingen zijn, die genoemd worden; want hij weet niet, dat onder: tuin, bos, woud, worden verstaan: wijsheid, inzicht en wetenschap; dat onder olijfboom, wijnstok, ceder, populier en eik, het hemels, geestelijk, redelijk, natuurlijk en zinnelijk goede en ware van de Kerk worden verstaan; dat onder: lam, schaap, bok, kalf en os, de onschuld, de naastenliefde en de natuurlijke aandoening worden verstaan; dat onder bergen, heuvels en dalen, de hogere, lagere en laagste dingen van de Kerk worden verstaan.

Voorts dat door Egypte het wetenschappelijke wordt aangeduid, door Aschur het redelijke, door Edom het natuurlijke; door Moab de schending van het goede; door de zonen Ammons de schending van het ware; door de Filistijnen het geloof zonder naastenliefde; door Tyrus en Zidon de erkenningen van het goede en ware; door Gog, de uitwendige eredienst, zonder de innerlijke.

In het algemeen wordt onder Jakob in het Woord de natuurlijke kerk verstaan, onder Israël de geestelijke kerk, en onder Jehudah de hemelse Kerk.

Wanneer de mens deze dingen weet, kan hij denken dat het Woord alleen over hemelse dingen handelt, en dat deze wereldse dingen slechts subjecten zijn, waarin zij liggen opgesloten.

Maar laat een voorbeeld uit het Woord ook dit verduidelijken; men leest bij Jesaja: 'Te dien dage zal er een gebaande weg wezen uit Egypte naar Aschur; en de Egyptenaars zullen met Aschur dienen; te dien dage zal Israël de derde wezen voor Egypte en voor Aschur, een zegen in het midden van het land; wie Jehovah Zebaoth zal zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk Egypte, en het werk Mijner handen Aschur, en Mijn erfenis Israël', (Jesaja 19:23,24,25).

Hieronder wordt in de geestelijke zin verstaan, dat ten tijde van de komst van de Heer het wetenschappelijke, het redelijke en het geestelijke één zullen uitmaken, en dat het wetenschappelijke dan het redelijke zal dienen, en beide het geestelijke.

Want door Egypte wordt, zoals gezegd werd, het wetenschappelijke aangeduid, door Aschur het redelijke, en door Israël het geestelijke; onder de tweemaal genoemde dag wordt de eerste en de tweede komst van de Heer verstaan.

201. IV. De geestelijke zin van het Woord was tot dusver onbekend.

Dat alle en elk van de dingen die in de natuur zijn, overeenstemmen met geestelijke dingen, en ook alle en elk van de dingen die in het menselijk lichaam zijn, werd in het werk 'Hemel en Hel' nr 87 tot 105, aangetoond.

Maar wat overeenstemming is, is tot dusver onbekend; in de oudste tijden echter was het ten zeerste bekend.

Want voor hen, die toen leefden, was de wetenschap der overeenstemmingen de wetenschap der wetenschappen, en zo algemeen, dat al hun geschriften en boeken in overeenstemmingen geschreven waren.

Het Boek Job, dat een boek van de Oude Kerk is, is vol van overeenstemmingen.

De hiërogliefen van de Egyptenaars, alsmede de fabels van de vroegste oudheid waren niet anders.

Alle Oude Kerken waren kerken die geestelijke dingen uitbeeldden, zowel de riten als de inzettingen waarnaar hun eredienst was ingesteld, bestonden uit louter overeenstemmingen; desgelijks alle

dingen van de Kerk bij de zonen Israëls; de brandoffers, de slachtoffers, de spijsoffers en de drankoffers waren met de afzonderlijke dingen ervan overeenstemmingen.

Evenzo de tabernakel met alle dingen daarin, voorts ook hun feesten, zoals het feest van de ongezuurde broden, het feest van de tabernakels en het feest van de eerstelingen; ook het priesterschap van Aharon en van de Levieten, alsmede hun klederen der heiligheid.

Wat de geestelijke dingen waren, waarmee al die dingen overeenstemden, werd aangetoond in 'Hemelse Verborgenheden', uitgegeven in Londen.

Bovendien waren ook alle inzettingen en gerichtten, die hun erediensdienst en hun leven betroffen, overeenstemmingen.

Aangezien nu de Goddelijke dingen zich in de wereld in overeenstemmingen vertonen, werd het Woord door louter overeenstemmingen geschreven.

Dit is de reden, waarom de Heer, aangezien Hij uit het Goddelijke sprak, in overeenstemmingen sprak; want hetgeen uit het Goddelijke is, valt in de natuur in zulke dingen, die met de Goddelijke dingen overeenstemmen, en die dan in hun schoot de Goddelijke dingen verbergen, welke hemelse en geestelijke dingen worden genoemd.

202. Ik ben onderricht, dat de mensen van de Oudste Kerk, die vóór de zondvloed bestond, van zo'n hemelse aard waren, dat zij met de engelen van de hemel spraken, en dat zij met hen in overeenstemmingen konden spreken.

Vandaar werd de staat van hun wijsheid van dien aard, dat zij over al wat zij op aarde zagen, niet alleen natuurlijk maar ook tevens geestelijk dachten, dus ook in verbinding waren met de hemelse engelen.

Bovendien ben ik daarover ingelicht dat Chanoch, van wie in (Genesis 5:21 tot 24) melding wordt gemaakt, met zijn medegenoten uit hun mond de overeenstemmingen heeft verzameld, en de wetenschap daarvan aan de nakomelingen heeft overgeleverd.

Dit had als gevolg dat de wetenschap der overeenstemmingen in vele koninkrijken van Azië niet alleen bekend was, maar ook beoefend werd, vooral in het land Kanaän, verder in Egypte, Assyrië, Chaldea, Syrië, Arabië, in Tyrus, Zidon, Ninive, en dat zij van daar werd overgebracht naar Griekenland, maar daar veranderd werd in mythen, zoals blijken kan uit de geschriften van de alleroudsten daar.

203. Opdat men kan zien, dat de wetenschap van de overeenstemmingen lange tijd in stand gehouden werd bij de naties in Azië, maar dan bij hen die voorspellers en wijzen, en door sommigen magiërs werden genoemd, wil ik een enkel voorbeeld uit (1 Samuël 5 en 6) aanhalen.

Daar wordt vermeld, 'dat de ark, waarin de twee tafelen lagen, waarop de Decaloog geschreven was, door de Filistijnen weggenomen was, en was geplaatst in de tempel van Dagon te Aschdod, en dat Dagon voor haar ter aarde was gevallen, en dat daarna diens hoofd met de handpalmen, van het lichaam afgehouden, op de dorpel van de tempel lag; en dat de Aschdodieten en de Ekronieten vanwege de ark bij duizenden met gezwollen geslagen werden, en dat hun land door muizen verwoest werd; en dat de Filistijnen tengevolge daarvan de landvoogden en waarzeggers samenriepen, en, om hun ondergang af te wenden, besloten, vijf gouden gezwollen en vijf gouden muizen te maken en een nieuwe wagen, en daarop de ark te zetten, en aan haar zijde de gouden gezwollen en muizen; en de ark door twee koeien, die op de weg voor de wagen loeiden, tot de zonen Israëls terug te zenden, door wie de koeien en de wagen geofferd werden; en zo werd de God van Israël verzoend'.

Dat al deze, door de waarzeggers van de Filistijnen, uitgedachte dingen overeenstemmingen waren, blijkt uit de betekenis ervan, die de volgende is: de Filistijnen zelf betekenden hen, die in het van de naastenliefde afgescheiden geloof zijn. Dagon betekende die godsdienstigheid.

De gezwollen waarmee zij geslagen werden, betekenden de natuurlijke liefden, die, wanneer zij van

de geestelijke liefden gescheiden zijn, onrein zijn.

De muizen betekenden de verwoesting van de Kerk door de vervalsingen van het ware.

De nieuwe wagen betekende de natuurlijke leer van de Kerk, want de wagen betekent in het Woord de leer vanuit geestelijke waarheden.

De koeien betekenden de goede natuurlijke aandoeningen.

De gouden gezwellen betekenden de gereinigde en goed geworden natuurlijke liefden; de gouden muizen betekenden de door het goede opgeheven verwoesting van de Kerk; want het goud betekent in het Woord het goede.

Het geloei van de koeien op de weg betekende de moeizame bekering van de begeerten van het boze van de natuurlijke mens tot goede aandoeningen.

Dat de koeien met de wagen tot een brandoffer werden opgedragen, betekende, dat de God van Israël op deze wijze verzoend werd.

Al deze dingen die de Filistijnen op aandringen van hun waarzeggers deden, waren overeenstemmingen; Hieruit blijkt duidelijk dat deze wetenschap bij de naties lange tijd bewaard bleef.

204. Aangezien de uitbeeldende rituelen van de kerk, die overeenstemmingen waren, in de loop van de tijd begonnen te veranderen in afgoderijen, en ook in magische dingen, ging deze wetenschap, door de Goddelijke Voorzienigheid van de Heer, allengs verloren, en geraakte bij de Israëlitische en Joodse natie geheel en al in vergetelheid.

De eredienst van deze natie bestond weliswaar uit louter overeenstemmingen, en was vandaar uitbeeldend voor de hemelse dingen, maar toch wisten zij van niets de betekenis; want zij waren geheel en al natuurlijke mensen, en wilden noch konden daarom iets weten over de geestelijke en hemelse dingen, en daarom evenmin iets over overeenstemmingen, want overeenstemmingen zijn uitbeeldingen van geestelijke en hemelse dingen in natuurlijke dingen,

205. Dat de afgoderijen van de naties in oude tijden aan de wetenschap der overeenstemmingen haar oorsprong ontleenden, vond hierin zijn oorzaak, dat alle dingen die op aarde verschijnen, overeenstemmen, dus niet alleen bomen, maar ook de beesten en vogels van allerlei soort, voorts de vissen en de overige dingen.

De Ouden, die in de wetenschap van de overeenstemmingen waren, maakten zichzelf beelden die met hemelse dingen overeenstemden, en schiepten daarin behagen, aangezien zij dergelijke dingen betekenden, als tot de hemel en tot de Kerk behoorden.

Daarom plaatsten zij deze beelden niet alleen in hun tempels, maar ook in hun huizen, niet om ze te aanbidden, maar om de hemelse dingen indachtig te zijn, die zij betekenden.

Vandaar bestonden in Egypte en elders, beelden van kalveren, ossen en slangen, verder ook van knapen, grijsaards, maagden, aangezien kalveren en ossen de aandoeningen en de krachten van de natuurlijke mens betekenden; slangen de voorzichtigheid en tevens de sluwheid van de zinnelijke mens; knapen de onschuld en de naastenliefde; grijsaards de wijsheid, en maagden de aandoeningen van het ware, enzovoort.

Toen de wetenschap van de overeenstemmingen in vergetelheid was geraakt, begonnen de nakomelingen de door de Ouden opgestelde beelden en nabootsingen, aangezien die zich in en naast de tempel bevonden, als heiligheden en tenslotte als godheden te vereren.

Vandaar hielden de Ouden ook hun eredienst in tuinen en in bossen, al naar de soorten van de bomen; voorts ook op bergen en heuvels.

Want tuinen en bossen betekenden wijsheid en inzicht, en elke boom iets daarvan; zo bijvoorbeeld de olijfbom het goede van de liefde; de wijnstok het ware uit dat goede; de ceder het redelijk goede en ware; de berg de hoogste hemel, en de heuvel de hemel daaronder.

Dat de wetenschap van de overeenstemmingen bleef voortbestaan bij tal van oosterlingen tot aan de

komst van de Heer, kan ook blijken uit de ‘wijzen uit het oosten’, die tot de Heer kwamen toen Hij geboren was.

Daarom ging hun een ster voor en droegen zij geschenken bij zich: goud, wierook en mirre, (Mattheüs 2:1,2,9,10,11).

Want de ster die hun voorging, betekende de erkentenis uit de hemel; het goud het hemels goede, de wierook het geestelijk goede en de mirre het natuurlijk goede, uit welke drie elke eredienst bestaat.

Maar toch was er bij de Israëlitische en Joodse natie hoegenaamd geen wetenschap van de overeenstemmingen, hoewel alle dingen van hun eredienst, en alle hun door Mozes gegeven inzettingen en gerichten, en alle dingen van het Woord louter overeenstemmingen waren.

Dit kwam, omdat zij in hun hart afgodendienaars waren en daarom van zo’n aard, dat zij zelfs niet eens wilden weten, dat iets in hun eredienst het hemelse en het geestelijke betekende; want zij geloofden dat alle dingen van hun eredienst uit zichzelf heilig waren; daarom zouden zij, indien hun de hemelse en geestelijke dingen waren onthuld, deze niet alleen verworpen hebben, maar ook ontwijfd.

Om deze reden werd de hemel zozeer voor hen gesloten, dat zij nauwelijks wisten, dat er een eeuwig leven bestond.

Dat dit zo is, blijkt duidelijk hieruit, dat zij de Heer niet erkenden, hoewel de gehele Heilige Schrift over Hem geprofeteerd en Zijn Komst voorzegt had.

Zij verwierpen Hem enig en alleen om deze reden, dat Hij hen over een hemels rijk en niet over een aards rijk onderwees; want zij wilden een Messias, die hen boven alle naties in de gehele wereld verhoogde en niet een Messias, die voor hun eeuwige zaligheid zorgde.

206. Dat de wetenschap van de overeenstemmingen waardoor de geestelijke zin van het Woord gegeven wordt, na die tijden niet ontdekt werd, vond hierin zijn oorzaak, dat de christenen van de oorspronkelijke kerk van een te grote eenvoud waren, om door hen ontdekt te kunnen worden.

Want indien zij ontdekt was, dan zou zij voor hen van geen nut zijn geweest en ook niet begrepen zijn.

Na hun tijden viel duisternis over de gehele christelijke wereld, eerst door ketterijen, die sommigen rondom verspreidden, en kort daarop door de beraadslagingen en besluiten van het concilie van Nicea over de drie Goddelijke personen van eeuwigheid aan, en over de persoon van Christus als de Zoon van Maria en niet als de Zoon van Jehovah God.

Hieruit ontsprong het huidige geloof van de rechtvaardiging, waarin men zich tot drie goden in hun volgorde wendt en van welk geloof alle en elk van de dingen van de huidige kerk afhangen als de ledematen en het lichaam van hun hoofd.

Aangezien men alle dingen van het Woord aanwendde om dit dwaalgeloof te bevestigen, kon de geestelijke zin niet ontdekt worden, want indien die ontdekt was, dan zouden zij ook die zin op dit geloof hebben toegepast en daardoor het Heilige van het Woord zelf ontwijfd hebben, en zo voor zichzelf de hemel geheel en al gesloten, en de Heer uit de Kerk verwijderd hebben.

207. Dat de wetenschap van de overeenstemmingen, waardoor de geestelijke zin gegeven wordt, heden ten dage geopenbaard is, komt omdat nu de Goddelijke waarheden van de Kerk in het licht treden, en deze het zijn, waaruit de geestelijke zin van het Woord bestaat.

En wanneer deze in de mens zijn, kan de zin van de letter van het Woord niet verdraaid worden.

Want de letterlijke zin van het Woord kan hierheen en daarheen gebogen worden; maar wanneer die naar het valse wordt omgebogen, dan gaat de innerlijke en daarmee de uitwendige heiligheid ervan te gronde.

Wordt dit daarentegen naar het ware gebogen, dan blijft het.

Maar hierover zal in hetgeen volgt meer gezegd worden.

Dat de geestelijke zin heden ten dage geopend zou worden, wordt daaronder verstaan, dat ‘Johannes

de hemel open zag, en toen een wit paard'; verder ook daaronder, 'dat hij zag en hoorde, dat de in de zon staande engel allen bijeenriep tot het grote avondmaal', waarover in de Openbaring: 'En ik zag de hemel geopend, en zie, een wit paard; en Hij, die daarop zat, wordt genoemd Getrouw en Waarachtig, en Hij velt vonnis en voert oorlog in gerechtigheid.

En Zijn ogen waren een vuurvlam en op Zijn hoofd waren vele kronen en Hij droeg een geschreven naam, die niemand weet dan Hijzelf.

En Hij was bekleed met een kleet, dat in bloed geverfd was, en Zijn naam is genoemd: het Woord Gods.

En de heerscharen, die in de hemel zijn, volgden Hem op witte paarden, gehuld in wit en smetteloos fijn linnen.

En uit Zijn mond komt een scherp zwaard, om daarmee de heidenen te slaan.

En Hijzelf zal hen hoeden met een ijzeren staf en Hijzelf treedt de persbak van de wijn der gramschap van de toorn Gods, van de Almachtige.

En Hij heeft op Zijn kleet en op Zijn dij geschreven de naam: Koning der koningen en Heer der heren.

En ik zag een engel staan op de zon en hij riep met luide stem en zei tot alle vogels, die in het midden van de hemel vlogen: Komt, verzamelt u tot de grote maaltijd van God, om te eten het vlees van koningen en het vlees van oversten over duizend en het vlees van sterken en het vlees van paarden en van hen die daarop zitten, en het vlees van allen, vrijen en slaven, kleinen en groten', (Openbaring 19:11 tot 18).

Dat deze zin echter lange tijd niet erkend zou worden, wordt verstaan onder het beest en onder de koningen van de aarde, die krijg zouden gaan voeren tegen Hem, die op het witte paard zat: 'En ik zag het beest en de koningen der aarde en hun legerscharen verzameld om de oorlog te voeren tegen Hem die op het paard zat, en tegen Zijn leger', (Openbaring 19:19).

Alsmede onder de draak, namelijk dat hij de vrouw, die een Zoon gebaar had, achtervolgde tot in de woestijn, en daar uit zijn mond wateren als een rivier wierp, om haar te doen verdrinken: 'En toen de draak zag, dat hij op de aarde was geworpen, vervolgde hij de vrouw, die het mannelijke kind gebaar had.

En aan de vrouw werden twee vleugels van de grote arend gegeven om naar de woestijn te vliegen, naar haar plaats, waar zij onderhouden wordt buiten het gezicht van de slang, een tijd en tijden en een halve tijd.

En de slang wierp uit haar bek water achter de vrouw als een stroom, om haar door de stroom te laten meesleuren.

En de aarde kwam de vrouw te hulp en de aarde opende haar mond en verzwolg de stroom, die de draak uit zijn bek had geworpen.

En de draak werd toornig op de vrouw en ging heen om oorlog te voeren tegen de overigen van haar nageslacht, die de geboden van God bewaren', (Openbaring 12:13 tot 17).

Wordt vervolgd.